

راهنمای کاربردی

جستجو

در پایگاه‌های اطلاعاتی

نویسندگان:

آذر اسلامی، کارشناس ارشد مدیریت منابع انسانی

سمیه تمجید، کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی

مریم یزدان دوست، کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

نجمه السادات نوربخش، کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

محبوبه شعبانی، کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

صدیقه خانی، کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای کاربردی جستجو در پایگاههای اطلاعاتی / نویسندگان آذراسلامی... [و دیگران]
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ص. ۳۲۲. : مصور، جدول، نمودار.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۷-۳۰-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان به انگلیسی: Exploring Information Databases: a Practical Guide
یادداشت: کتابنامه.

موضوع: پایگاه های اطلاعاتی - جستجو

موضوع: جستجوی اینترنتی

شناسه افزوده: اسلامی، آذر. ۱۳۴۷-

شناسه افزوده: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران.

رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ ۴۳۰/۱/۲ ZA

رده بندی دیویی: ۰۴/۰۲۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۱۸۹۹۱

رده بندی: NLM

موضوع: پایگاه داده ها

موضوع: اینترنت

رده بندی: ۱۳۸۹/۲۹۸/۱/۲ ZA ۴۳۰

نام کتاب: راهنمای کاربردی جستجو در پایگاههای اطلاعاتی
نویسندگان: آذراسلامی، سمیه تمجید، مریم یزدان دوست، نجمه السادات نوربخش، محبوبه شعبانی، صدیقه خانی
ناشر: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران ۱۷۰-۸۹
تاریخ و محل انتشار: ۱۳۸۹- تهران

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

کارشناس کتاب: فتنه عسگری

طراح جلد: فتنه عسگری

صفحه آرا: لیلا یوسفی

لیتوگرافی: آران

ISBN 978-964-2787-30-2

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۷-۳۰-۲

قیمت: ۳۷۰۰۰ ریال

* کلیه حقوق قانونی این اثر متعلق به دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران می باشد.

۳	فصل اول: پایگاه اطلاعاتی Web of knowledge
۳	معرفی
۳	پوشش موضوعی
۴	شرحی در باب استناد مقاله
۵	نوار ابزار ISI web of knowledge
۷	پایگاه اطلاعاتی web of knowledge
۷	انواع جستجو
۷	جستجوی ساده
۹	جستجوی منبع استنادی
۱۰	جستجوی ساختاری
۱۲	جستجوی پیشرفته
۱۴	شرح عملگرها
۱۵	تاریخچه جستجو
۱۶	صفحه نتایج جستجو
۱۷	بالایش نتایج
۱۷	تجزیه و تحلیل نتایج
۱۸	گزارش استنادی
۲۰	نگاهی به یک رکورد بازیابی شده
۲۲	نحوه محاسبه impact factor
۲۵	فصل دوم: پایگاه اطلاعاتی SCOPUS
۲۷	معرفی
۲۷	ویژگی‌های Scopus
۲۸	عضویت
۲۸	آشنایی با نوار ابزار Scopus
۲۹	روش‌های جستجو
۲۹	جستجوی ساده
۳۰	جستجو براساس نام نویسنده
۳۰	جستجو براساس سازمان
۳۱	جستجوی پیشرفته

فهرست مطالب

۳۱	نحوه نمایش نتایج کلی جستجو
۳۲	پالایش نتایج
۳۳	نحوه نمایش رکوردهای بازایی شده در هر جستجو
۳۴	نوار ابزار نتایج
۳۵	نمونه استناد به یک نویسنده و یک مجله
۳۶	اجزاء یک رکورد بازایی شده
۳۷	مجلات تحت پوشش
۳۸	تاریخچه جستجو
۳۸	H- index
۴۰	آگاهی‌رسانی جاری
۴۱	فصل سوم: پایگاه اطلاعاتی EBSCO
۴۳	معرفی
۴۳	انتخاب پایگاه
۴۴	روش‌های جستجو
۴۴	جستجوی ساده
۴۴	جستجوی پیشرفته
۴۸	جستجوی تصویری
۵۰	تاریخچه جستجو و آگاهی‌رسانی جاری
۵۱	تنظیم صفحه نمایش
۵۲	آشنایی با نوار ابزار EBSCO
۵۲	New search
۵۲	Publications
۵۳	Mesh
۵۳	Images
۵۴	More
۵۵	Sign in to my EBSCO
۵۵	Folder
۵۶	New feature
۵۶	عملگرهای منطقی

۵۹	فصل چهارم: پایگاه اطلاعاتی EMBASE
۶۱	معرفی
۶۱	ویژگی‌های پایگاه EMBASE
۶۲	انواع جستجو
۶۲	جستجوی مقدماتی
۶۳	جستجوی پیشرفته
۶۳	جستجوی فیلد
۶۴	جستجوی دارو
۶۴	جستجوی بیماری
۶۵	جستجوی مقاله
۶۵	سربرگ EMTREE Tool
۶۶	سربرگ Journals
۶۷	فصل پنجم: پایگاه اطلاعاتی Pubmed
۶۹	معرفی
۷۰	انواع جستجو
۷۳	نتایج جستجو
۷۶	My NCBI
۷۷	برخی از ویژگی‌های موجود در pubmed
۷۹	More Resources
۸۲	دیگر پایگاه‌های قابل دسترس از طریق pubmed
۸۳	Structure
۸۳	Genome
۸۴	Books
۸۴	Omim
۸۴	PMC
۸۵	NLM Catalog
۸۷	فصل ششم: پایگاه اطلاعاتی Science Direct
۸۹	معرفی
۸۹	عضویت

۹۰	انواع جستجو
۹۶	تاریخچه جستجو
۹۷	آگاهی رسانی جاری
۹۹	 فصل هفتم : پایگاه اطلاعاتی Proquest
۱۰۱	 معرفی
۱۰۱	انواع جستجو
۱۰۷	 My research فایل شخصی
۱۰۸	 راهنمای موضوعی (Topic)
۱۰۹	 اصطلاحنامه (Thesaurus)
۱۱۳	 فصل هشتم : پایگاه اطلاعاتی Ovid SP
۱۱۵	 معرفی
۱۱۵	 انتخاب پایگاه
۱۱۷	 سربرگهای جستجو
۱۲۰	 تاریخچه جستجو
۱۲۴	 آگاهی رسانی جاری
۱۲۹	 فصل نهم : پایگاه اطلاعاتی MD Consult
۱۳۱	 معرفی
۱۳۱	 عضویت
۱۳۲	 پوشش محتوایی
۱۳۳	 جستجو
۱۳۴	 کتابهای مرجع پزشکی
۱۳۵	 مجلات
۱۳۶	 Clinics مجموعه
۱۳۶	 آموزش بیماران
۱۳۷	 اطلاعات دارویی
۱۳۸	 راهنمای بالینی
۱۴۱	 دورههای آموزشی مداوم
۱۴۱	 First Consult

۱۴۵.....	فصل دهم: BMJ Clinical Evidence
۱۴۷.....	معرفی
۱۴۸.....	جستجو و یافتن شواهد
۱۵۰.....	جستجو با استفاده از ابزار Search
۱۵۲.....	بازنگری‌ها
۱۵۶.....	اخبار و آگهی
۱۵۷.....	فصل یازدهم: BMJ Learning
۱۵۹.....	معرفی
۱۵۹.....	عضویت
۱۶۱.....	جستجوی ماژول
۱۶۲.....	ذخیره یک ماژول
۱۶۴.....	ایجاد Plan شخصی
۱۶۵.....	مشاهده وضعیت هر ماژول در plan
۱۶۸.....	Accreditation
۱۶۹.....	فصل دوازدهم: BMJ Journals
۱۷۱.....	معرفی
۱۷۲.....	زبان‌های اصلی
۱۷۴.....	زبان‌های فرعی
۱۷۵.....	روش جستجو
۱۷۷.....	استراتژی‌های مهم جستجو
۱۷۸.....	آگاهی‌رسانی جاری
۱۷۹.....	فرمت مقالات
۱۷۹.....	مشاهده نتایج
۱۸۰.....	دیگر امکانات BMJ در صفحه متن کامل مقالات
۱۸۳.....	فصل سیزدهم: BMJ Best Practice
۱۸۵.....	معرفی
۱۸۵.....	پوشش محتوایی
۱۸۷.....	شیوه جستجو

۱۹۰	محصولات جدید BMJ
۱۹۳	فصل چهاردهم: Nursing Consult
۱۹۵	معرفی
۱۹۵	ویژگی‌های پایگاه
۱۹۵	پوشش محتوایی
۱۹۶	عضویت
۱۹۶	آشنایی با صفحات وب پایگاه
۱۹۸	روش‌های جستجوی اطلاعات
۱۹۸	پرستاری مبتنی بر شواهد
۱۹۹	کتاب‌ها
۲۰۰	مجلات
۲۰۱	داروها
۲۰۹	فصل پانزدهم: Nursing Index
۲۱۱	معرفی
۲۱۱	آشنایی با صفحات وب پایگاه
۲۱۲	فرمت نمایش نتایج
۲۱۴	عضویت
۲۱۴	انواع جستجو
۲۱۸	EMTREE
۲۲۱	مرور توسط جنبه خاص
۲۲۲	مرور الفبایی
۲۲۳	مرور مجلات
۲۲۵	فصل شانزدهم: Nursing Skill
۲۲۷	معرفی
۲۲۷	ویژگی‌های پایگاه
۲۲۸	آشنایی با صفحات وب پایگاه
۲۲۹	روش‌های جستجو
۲۳۱	جزئیات مربوط به هر مهارت

۲۳۵.....	فصل هفدهم : پایگاه اطلاعاتی PathConsult
۲۳۷.....	معرفی
۲۳۷.....	روش جستجو در پایگاه
۲۳۸.....	Differential Diagnosis (DDX)
۲۳۹.....	مراحل ایجاد یک DDX در صفحه تشخیص
۲۳۹.....	ویرایش یک DDX
۲۴۰.....	راهیابی یک DDX
۲۴۱.....	مرور از طریق اعضای مختلف سیستم بدن
۲۴۱.....	نکات مربوط به جستجو
۲۴۳.....	فصل هیجدهم : پایگاه اطلاعاتی Springer Protocols
۲۴۵.....	معرفی
۲۴۵.....	روش های جستجو
۲۴۷.....	نحوه دسترسی به پرتکل های بازیابی شده
۲۴۹.....	عضویت
۲۵۱.....	Upload a Protocol
۲۵۱.....	آگاهی رسانی جاری
۲۵۲.....	بخش کتابخانه (library)
۲۵۳.....	فصل نوزدهم : پایگاه اطلاعاتی Springer
۲۵۵.....	معرفی
۲۵۵.....	روش های جستجو
۲۵۸.....	عضویت
۲۵۹.....	آگاهی رسانی جاری
۲۶۰.....	نگاهی به نتایج بازیابی شده
۲۶۲.....	نگاهی متن مقاله
۲۶۵.....	فصل بیستم : پایگاه اطلاعاتی Thieme
۲۶۷.....	معرفی
۲۶۸.....	لیست موضوعی
۲۶۹.....	لیست الفبایی

۲۷۰	روش‌های جستجو
۲۷۱	نگاهی به نتایج بازیابی شده
۲۷۳	عضویت
۲۷۶	آگاهی رسانی جاری

فصل بیست و یکم: پایگاه اطلاعاتی Thieme E-Book Library ۲۷۷

۲۷۹	کتابخانه کتاب‌های الکترونیک
۲۷۹	صفحه اصلی
۲۸۱	کتاب‌ها
۲۸۲	روش‌های جستجو
۲۸۳	صفحه نمایش جستجو

فصل بیست و دوم: پایگاه اطلاعاتی Update ۲۸۵

۲۸۷	معرفی
۲۸۷	پوشش موضوعی
۲۸۸	بخش تداخل‌های دارویی
۲۸۸	دامنه میزان تداخل‌های تعریف شده برای داروها
۲۸۹	جستجو
۲۹۰	دریافت زمینه‌های موضوعی از صفحه نتایج جستجو
۲۹۱	استفاده از پیشنهاد‌های جستجو
۲۹۲	اطلاعات ویژه بیماران

فصل بیست و سوم: پایگاه اطلاعاتی Springer Images .MD ۲۹۳

۲۹۵	معرفی
۲۹۵	عضویت
۲۹۶	روش‌های جستجو
۲۹۸	نمونه‌ای از نتایج بازیابی شده
۲۹۸	اطلاعات صفحه نتایج
۲۹۹	جزئیات تصویر

۳۰۱	فصل بیست و چهارم: آشنایی با نرم افزار Endnote
۳۰۲	معرفی
۳۰۳	ویژگی های EndNote web
۳۰۴	عضویت
۳۰۵	نصب نوار ابزار
۳۰۶	زبان های اصلی EndNote Web
۳۰۶	My Reference
۳۰۷	Collect (جمع آوری مراجع)
۳۰۹	Organize (سازماندهی و به اشتراک گذاردن مراجع)
۳۰۹	Format
۳۱۱	Options
۳۱۳	راهنمای کتابخانه ملی دیجیتال پزشکی INLM
۳۲۴	منابع

مقدمه

امروزه وظیفه بخش اطلاع‌رسانی تنها اطلاع از شیوه کارکردهای فناوری نوین نیست، بلکه باید آنچه که فناوری می‌تواند انجام دهد، را نیز بداند. نیاز اطلاعاتی کاربران در مرکز توجه نظام اطلاع‌رسانی است. لذا، پژوهشگران این حیطه، به بررسی مسائلی از جمله: شیوه‌های اطلاع‌یابی، انواع درخواست‌ها از نظام، تاثیر اطلاعات بازیابی شده، مجراهای ترجیح داده شده اطلاع‌رسانی و میزان خشنودی کاربران می‌پردازند.

بدیهی است که رمز موفقیت در انتقال اطلاعات، تا حد زیادی در تشخیص درست نیاز اطلاعاتی کاربران است. رایج‌ترین استراتژی ارزیابی نیازها، پرس و جو و پژوهش از کاربران می‌باشد. بی‌گمان خشنودی کاربران، میزان و مقیاسی معتبر است که بدان طریق می‌توان تاثیر نظام اطلاع‌رسانی را سنجید. مطالعه پاسخ‌ها و واکنش‌های کاربران به جستجوهای هدایت شده به سمت سطوح رضایت آنها، میزان کاربرد، ترجیح انواع منابع اطلاعاتی و مانند آنها به کارشناس نظام اطلاع‌رسانی اجازه می‌دهد دامنه‌های مشکلات را بشناسد و بدین‌سان به اصلاح و رفع آنها پردازد و خدماتی بهینه عرضه دارد. مطالعات مربوط به کاربران را می‌توان به شرح زیر دسته بندی کرد:

۱- **مطالعات کاربرگرا^۱**: این بررسی‌ها بر ویژگی‌های کاربران اطلاعات متمرکز است. میزان استفاده با توجه به سن (برای مثال ۲۵ ساله در مقابل ۶۴ ساله)، سطح تحصیلات و پایگاه اقتصادی کاربر بررسی می‌شود.

۲- **مطالعات کاربردگرای نظام‌ها^۲**: این مطالعات داده‌های خود را از نظام می‌گیرد. در واقع، داد و ستد میان کاربران و نظام جستجو و بررسی می‌شود. نظام معمولاً در برگیرنده اجزای به هم مربوطی است که برای انجام کارکرد خاصی یا هدفی ویژه، با یکدیگر تعامل دارند. (مثال: تعداد منابع به امانت رفته، تعداد جستجوهای پیوسته یا امانت بین کتابخانه‌ای)

۳- **مطالعات فایده‌گرا^۳**: می‌کوشد تا کاربرد اطلاعات را با اثر یا نتیجه چنین استفاده‌ای به هم مرتبط سازد. انجام چنین مطالعاتی دشوار است و نتیجه بهره‌جویی از اطلاعات همواره قابل مشاهده نبوده و بلندرنگ پس از استفاده مشخص نمی‌شود.

هدف بازیابی اطلاعات، برقراری ارتباط است و از جمله اهداف نظام‌های بازیابی اطلاعات عبارتند از: محتوای اطلاعاتی منابع، فایده منابع اطلاع‌رسانی، کاربران، منابع مستند، معیارهای اجرایی و اقتصاد. بنابراین، ایجاد ارتباط (داد و ستد) در بازیابی زمانی موفقیت آمیز است که مدارک بازیابی شده، مناسب درخواست کننده باشد. طبق مطالعات انجام شده،

^۱. User oriented

^۲. System use oriented

^۳. Utility oriented

رابط یک مدرک در ارتباط با موضوع مورد نظر ممکن است با ربط همان مدرک از دید کاربر متفاوت باشد. در این ارتباط می‌توان به دو مورد از مشهورترین مقیاس‌های عملکرد اشاره کرد:

۱- **بازیافت**^۱: یا جامعیت، نسبت مدارک مرتبط بازیابی شده به کل مدارک موجود را می‌سنجد. یعنی، با فرض بر این که مجموعه‌ای دارای صد مدرک در باب موضوع مورد جستجو است، فراخوانی نشان می‌دهد که چند مدرک از این تعداد سند بازیابی می‌شود.

۲- **دقت**^۲: یا مانعیت، نسبت مدارک مرتبط به کل مجموعه بازیابی شده اشاره دارد. یعنی، اگر کسی صد استناد را بازیابی کند چه تعدادی از آنها عملاً مربوط است.

$$\text{ضریب بازیافت} = \frac{\text{تعداد مدارک بازیابی شده مربوط}}{\text{مجموع کل مدارک مربوط موجود در فایل}} \times 100$$

$$\text{ضریب دقت} = \frac{\text{تعداد مدارک بازیابی شده مربوط}}{\text{مجموع کل مدارک بازیابی شده از فایل}} \times 100$$

در واقع، هدف هر جستجوگر دستیابی به بهترین برون داد قابل قبول با توجه به موارد زیر می‌باشد:

- بازیابی تعداد مطلوب رکوردهای مرتبط
- جلوگیری از بازیابی تعداد زیادی موضوعات غیر مرتبط
- جلوگیری در از دست رفتن تعداد زیادی از موضوعات مرتبط

مراحل یک جستجوی اصولی:

- ۱- دقیقاً بدنبال چه چیزی هستید؟
- ۲- شناسایی مفاهیم اصلی
- ۳- استخراج کلید واژه‌ها از مفاهیم اصلی
- ۴- ترجمه کلید واژه‌ها به زبان مورد نظر
- ۵- انتخاب اصطلاحات مترادف

^۱. Recall
^۲. Precision

۶- چه قابلیت‌های کاوشی مورد نظر است: جستجوی عبارتی، جستجوی ترکیبی، امکان کوتاه سازی...

۷- استفاده از عملگرها مانند and , or , * , ! , ...

۸- بررسی و تجزیه و تحلیل دقیق نتایج بازایی شده

با توجه به مطالب ذکر شده، هدف عمده کتاب حاضر، پاسخگویی به نیاز فزاینده، محققان، اعضای هیئت علمی، دانشجویان و کاربران اینترنت در کسب مهارت لازم برای جستجو و دسترسی به اطلاعات مناسب از منابع الکترونیکی می‌باشد. این کتاب به معرفی تعدادی از پایگاههای اطلاعاتی شناخته شده در امر تحقیق و پژوهش از جمله web of science , EBSCO , Scopus , Science Direct , Springer protocols , ... پرداخته است. از آنجایی که کتاب حاضر کاربردی است نگارش آن به نحوی طراحی شده است که کاربر بتواند از هر بخش، بنا به نیاز اطلاعاتی خویش بهره ببرد بدون آنکه لزومی به مطالعه کامل کتاب باشد، لذا برای کسب مهارت‌های جامع‌تر، مطالعه سایر منابع توصیه می‌شود. علی‌رغم تلاش و دقت بکار رفته، کمال امتنان خواهد بود تا اساتید، پژوهشگران، دانشجویان و کاربران با نقطه نظرات سازنده خود نویسندگان را در جهت بهبود کیفیت این اثر یاری رسانند.

آ.اسلامی^۱

^۱ . a_islami@iums.ac.ir